

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

DIŞ TİCARET, TİCARET, ESNAF ve KOOPERATİFLERE İLİŞKİN GEÇİCİ İDARİ VERİLER

DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİNDE UYGULANAN SİSTEMLER

Tüm dünyada dış ticaret istatistikleri iki ana kategoride yayımlanmaktadır: “Genel Ticaret Sistemi (GTS)” ve “Özel Ticaret Sistemi (ÖTS)”. Genel Ticaret Sistemi’nde (GTS), Gümrük alanlarına ve serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisinde yer almaktadır. Özel Ticaret Sistemi’nde (ÖTS) ise gümrük sınırı esas alınmaktadır. Bu tanıma göre serbest bölgeler ve gümrük antrepoları gümrük sınırı dışında yer almaktadır.

Dünya örneklerine bakıldığında; GTS kullanımının ÖTS’ye nazaran daha yaygın olduğu görülmektedir. Türkiye’nin de dâhil olduğu 74 ülke ÖTS ile dış ticaret verilerini açıklamaktadır. AB ülkeleri genellikle ÖTS’yi tercih ederken, İngiltere başta olmak üzere bazı AB ülkeleri ile beraber, ABD, ÇHC, Kanada, Japonya, Rusya, G. Kore ve Hindistan gibi toplam 117 ülke ise GTS’yi kullanmaktadır. Fransa ve İtalya ise ÖTS’yi benimsemektedir. Ülkelerin çoğu tek bir sisteme göre veri yayımlamakla birlikte, her 2 sisteme göre de veri üretilebilmektedir. Ülkemiz Merkez Bankası da Ödemeler Dengesi hesaplarında GTS’yi kullanmaktadır.

2019 yılı itibariyle, dış ticaret istatistikleri hem Genel Ticaret Sistemine göre, hem de Özel Ticaret Sistemine göre analiz edilerek açıklanmaktadır.

2019 yılı Mayıs ayına ilişkin dış ticaret verileri Bakanlığımız idari kayıtlarından, diğer dönemlere ilişkin veriler ise Bakanlığımız ve TÜİK ile ortaklaşa hazırlanarak TÜİK tarafından kamuoyu ile paylaşılan resmi dış ticaret verilerinden derlenerek hazırlanmıştır.

Diğer taraftan, GTS ve ÖTS kapsamındaki Resmi Dış Ticaret İstatistikleri, her ayın son iş günü TÜİK’ in resmi internet sayfasından kamuoyuna duyurulmaktadır.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

I. DIŞ TİCARET VERİLERİ

I.I.A. GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Mayıs ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 11,46 oranında artmış, ithalat ise % 19,85 oranında azalmıştır.

2019 yılı Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 11,46 artarak 16 milyar 813 milyon dolar,
- İthalat, % 19,85 azalarak 18 milyar 588 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 7,51 azalarak 35 milyar 401 milyon dolar olmuştur.

Dış ticaret açığı ise, 2018 yılı Mayıs ayındaki 8 milyar 108 milyon dolar seviyesinden, % 78,11 oranında azalarak 1 milyar 774 milyon dolara gerilemiştir.

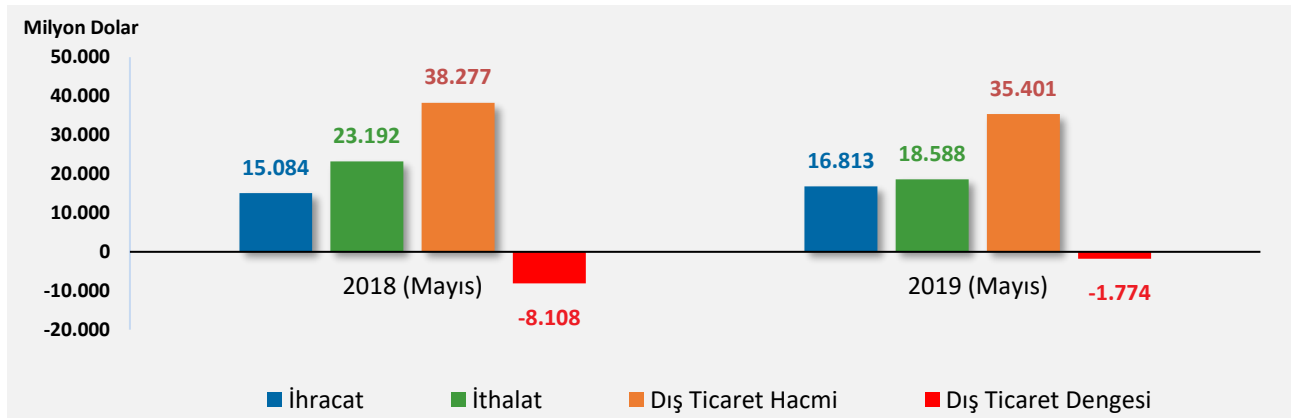
Mayıs ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 90,45 olmuştur.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 yılı Mayıs ayında % 65,04 iken, 2019 yılı Mayıs ayında % 90,45 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1: GTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
İhracat	15.084	16.813	11,46	72.707	76.613	5,37
İthalat	23.192	18.588	-19,85	108.718	87.131	-19,86
Dış Ticaret Hacmi	38.277	35.401	-7,51	181.425	163.744	-9,75
Dış Ticaret Dengesi	-8.108	-1.774	-78,11	-36.011	-10.518	-70,79
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	65,0	90,5		66,9	87,9	

Grafik 1: GTS'ye Göre Aylara Göre Dış Ticaret Verileri

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

GTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki yıla göre % 6,26 oranında artış ile 180 milyar 771 milyon dolar, ithalat ise % 18,27 oranında azalış ile 209 milyar 596 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki yıla göre % 8,48 oranında azalarak 390 milyar 368 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 86,25 olmuştur.

I.I.B. GTS Kapsamında Geniş Ekonomik Grupların (GEG) Sınıflamasına Göre İhracat ve İthalat

En fazla ihracat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2019 yılı Mayıs ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (8 milyar 258 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (6 milyar 462 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 978 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 2: GEG Sınıflamasına Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Mayıs			Ocak-Mayıs		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.877	1.978	5,39	8.519	9.275	8,88
2	Ham madde (Ara mallar)	7.090	8.258	16,48	34.171	36.541	6,94
3	Tüketim malları	6.063	6.462	6,58	29.750	30.418	2,24
	Diğer	54	115	109,71	267	379	42,08
	Toplam	15.084	16.813	11,46	72.707	76.613	5,37

En fazla ithalat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2019 yılı Mayıs ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (14 milyar 533 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 204 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 812 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 3: GEG Sınıflamasına Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Mayıs			Ocak-Mayıs		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.915	2.204	-24,37	14.005	10.195	-27,20
2	Ham madde (Ara mallar)	17.547	14.533	-17,18	81.813	68.326	-16,49
3	Tüketim malları	2.708	1.812	-33,09	12.638	8.363	-33,83
	Diğer	22	38	74,05	262	247	-5,75
	Toplam	23.192	18.588	-19,85	108.718	87.131	-19,86

I.I.C. GTS Kapsamında Fasıllara Göre İhracat ve İthalat

GTS'ye göre en fazla ihracat yapılan fasıl "Motorlu kara taşıtları" olmuştur.

2019 yılı Mayıs ayında en çok ihraç edilen "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları" faslını (2 milyar 414 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" (1 milyar 727 milyon dolar) ve "Demir ve çelik" (1 milyar 23 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ihracat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 4: Fasil Verilerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İhracat)	Mayıs		Ocak-Mayıs	
		2018	2019	2018	2019
1	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları	2.356	2.414	11.926	11.441
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.483	1.727	6.920	7.549
3	Demir ve çelik	892	1.023	4.346	4.727
4	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	872	906	4.063	4.004
5	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	738	824	3.776	3.868
	Diğer	8.743	9.920	41.675	45.024
	Toplam	15.084	16.813	72.707	76.613

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan fasıl "Mineral yakıtlar" olmuştur.

2019 yılı Mayıs ayında en çok ithal edilen "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler" faslını (3 milyar 666 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" (1 milyar 948 milyon dolar) ve "Demir ve çelik" (1 milyar 400 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ithalat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 5: Fasıllarına Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Fasıl Açıklaması (İthalat)	Mayıs		Ocak-Mayıs	
		2018	2019	2018	2019
1	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	3.797	3.666	17.619	18.394
2	Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	2.673	1.948	12.548	8.889
3	Demir ve çelik	1.972	1.400	8.818	6.303
4	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	1.738	1.362	8.282	6.300
5	Plastikler ve mamulleri	1.324	1.186	6.239	5.101
	Diğer	11.689	9.027	55.212	42.144
Toplam		23.192	18.588	108.718	87.131

I.I.D. GTS Kapsamında Ülkelere Göre İhracat ve İthalat

GTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, İtalya ve İngiltere olmuştur.

2019 yılı Mayıs ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 587 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla İtalya (899 milyon dolar) ve İngiltere (889 milyon dolar) izlemektedir.

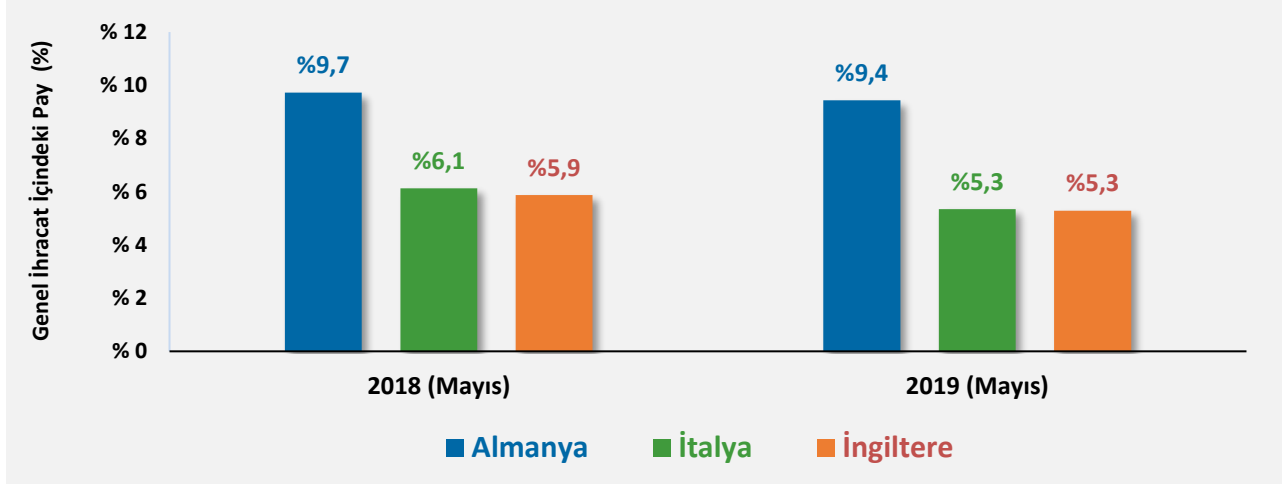
Tablo 6: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı (İhracat)	Mayıs			Ocak-Mayıs		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Almanya	1.467	1.587	8,21	7.455	7.166	-3,87
2	İtalya	924	899	-2,73	4.401	4.261	-3,18
3	İngiltere	887	889	0,28	4.485	4.488	0,06
4	Irak	782	888	13,47	3.770	4.135	9,68
5	ABD	693	871	25,59	3.504	3.814	8,86
	Diğer	10.331	11.680	13,05	49.091	52.748	7,45
Toplam		15.084	16.813	11,46	72.707	76.613	5,37

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

Grafik 2: İhracatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (GTS)

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Rusya Federasyonu, Almanya ve Çin olmuştur.

2019 yılı Mayıs ayında en fazla ithalat yapılan ülke Rusya Federasyonu (1 milyar 904 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Almanya (1 milyar 733 milyon dolar) ve Çin (1 milyar 714 milyon dolar) izlemektedir.

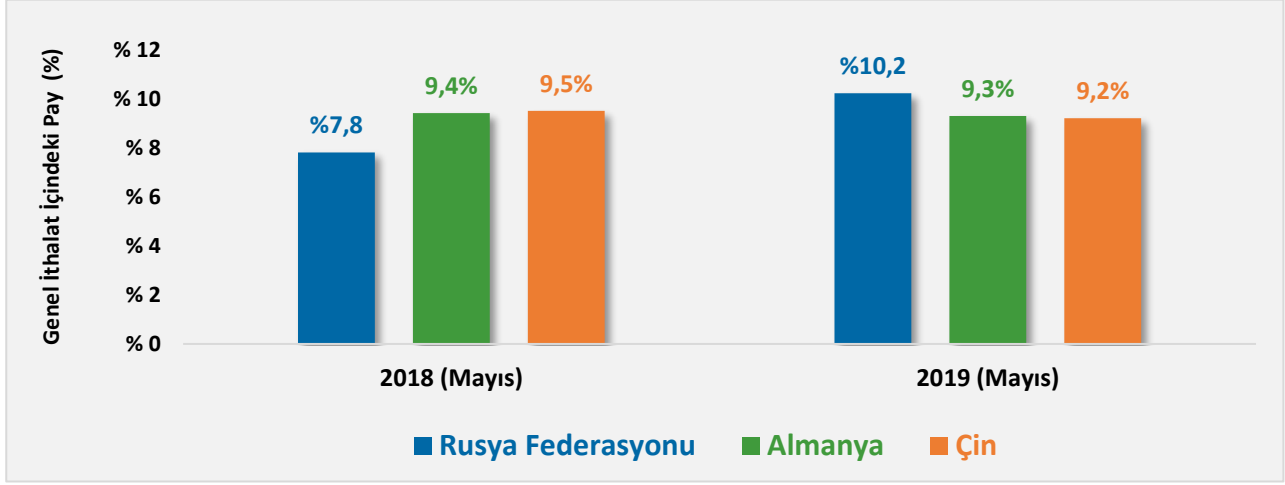
Tablo 7: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı (İthalat)	Mayıs			Ocak-Mayıs		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Rusya Federasyonu	1.816	1.904	4,83	9.946	9.219	-7,31
2	Almanya	2.188	1.733	-20,82	10.009	7.689	-23,18
3	Çin	2.211	1.714	-22,45	10.295	7.535	-26,81
4	ABD	1.046	1.069	2,26	5.404	4.687	-13,26
5	İtalya	1.129	892	-20,98	5.152	3.749	-27,23
	Diğer	14.802	11.275	-23,83	67.912	54.251	-20,12
	Toplam	23.192	18.588	-19,85	108.718	87.131	-19,86

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

Grafik 3: İthalatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (GTS)

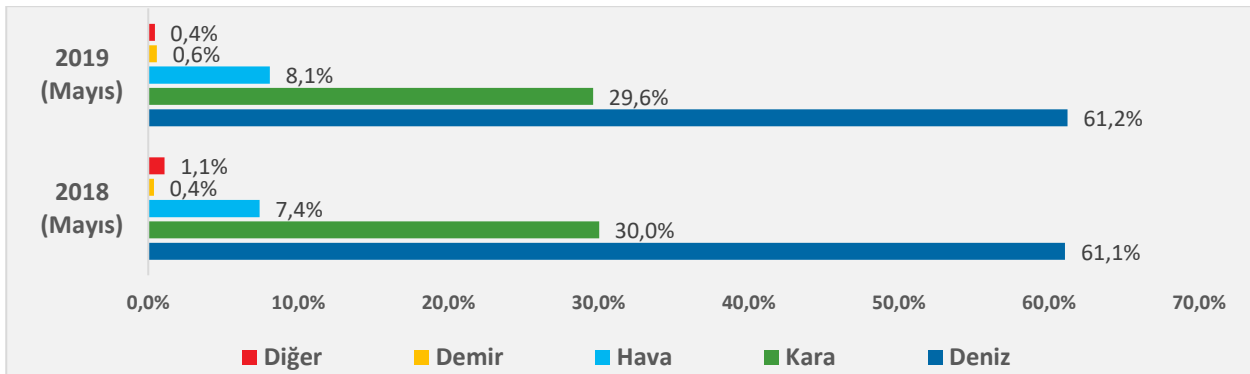

I.I.E. GTS Kapsamında Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

GTS'ye göre 2019 yılı Mayıs ayında dış ticarete en çok kullanılan taşıma şekli Deniz Yolu taşımacılığı olmuştur.

2019 yılı Mayıs ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat "Deniz Yolu" (10 milyar 297 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" (4 milyar 983 milyon dolar) ve "Hava Yolu" ulaşımı (1 milyar 363 milyon dolar) izlemektedir.

Grafik 4: Taşıma Şekillerine Göre İhracat (%) (GTS)

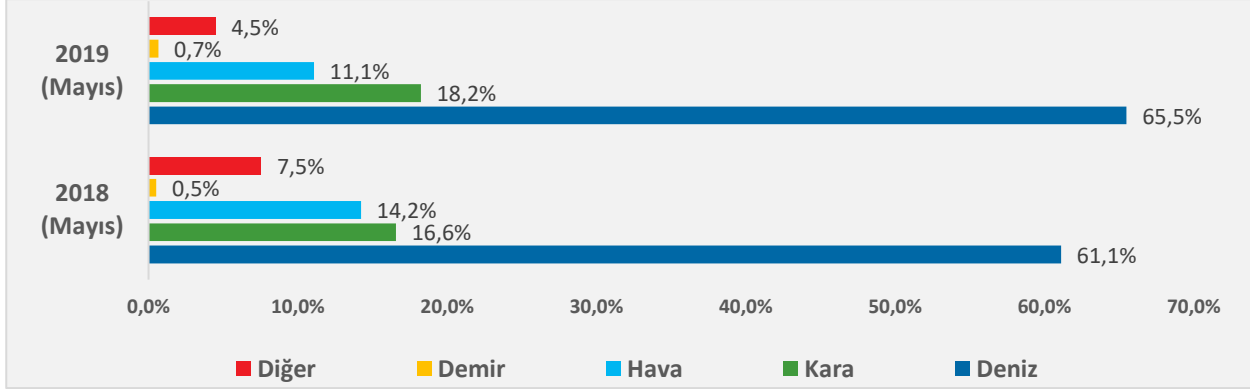
Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

GTS'ye göre 2019 yılı Mayıs ayında gerçekleştirilen ithalatın taşıma şekillerine bakıldığında ise, en çok ithalat "Deniz Yolu" (12 milyar 177 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" ulaşımı (3 milyar 392 milyon dolar) ve "Hava Yolu" (2 milyar 61 milyon dolar) izlemektedir.

Grafik 5: Taşıma Şekillerine Göre İthalat (%) (GTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

I.I.F. GTS Kapsamında Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

2019 yılı Mayıs ayında ihracatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ihracat "Mal Mukabili Ödeme" (10 milyar 675 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (1 milyar 976 milyon dolar) ve "Vesaik Mukabili Ödeme" (1 milyar 744 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 8: Ödeme Şekillerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Ödeme Şekli (İhracat)	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	9.856	10.675	8,31	47.799	49.198	2,93
Peşin Ödeme	1.603	1.976	23,27	6.971	8.873	27,28
Vesaik Mukabili Ödeme	2.049	1.744	-14,87	9.881	9.150	-7,40
Vadeli Akreditif	270	226	-16,22	926	1.062	14,74
Bedelsiz	185	125	-32,66	848	688	-18,80
Akreditif	811	1.062	30,92	3.638	5.163	41,90
Diğer*	310	1.005	223,91	2.643	2.477	-6,26
TOPLAM	15.084	16.813	11,46	72.707	76.613	5,37

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

2019 yılı Mayıs ayında ithalatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ithalat “Mal Mukabili Ödeme” (10 milyar 295 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini “Peşin Ödeme” (4 milyar 464 milyon dolar) ve “Vadeli Akreditif” (1 milyar 20 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 9: Ödeme Şekillerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Ödeme Şekli (İthalat)	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	12.202	10.295	-15,63	55.617	52.822	-5,03
Peşin Ödeme	7.000	4.464	-36,23	30.052	18.319	-39,04
Vesaik Mukabili Ödeme	790	635	-19,62	3.715	2.590	-30,28
Vadeli Akreditif	1.093	1.020	-6,61	4.563	5.261	15,29
Bedelsiz	833	985	18,25	4.506	4.687	4,02
Akreditif	1.093	492	-54,98	4.499	2.032	-54,83
Diğer*	182	696	283,15	5.765	1.420	-75,37
TOPLAM	23.192	18.588	-19,85	108.718	87.131	-19,86

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

I.II.A. ÖTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Mayıs ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 12,21 oranında artmış, ithalat ise % 19,21 oranında azalmıştır.

2019 yılı Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 12,21 artarak 15 milyar 998 milyon dolar,
- İthalat, % 19,21 azalarak 17 milyar 828 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 6,88 azalarak 33 milyar 826 milyon dolar olmuştur.

Dış ticaret açığı ise, 2018 yılı Mayıs ayındaki 7 milyar 810 milyon dolar seviyesinden, % 76,56 oranında azalarak 1 milyar 831 milyon dolar olmuştur.

Mayıs ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 89,73 olmuştur.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 yılı Mayıs ayında % 64,61 iken, 2019 yılı Mayıs ayında % 89,73 olarak gerçekleşmiştir.

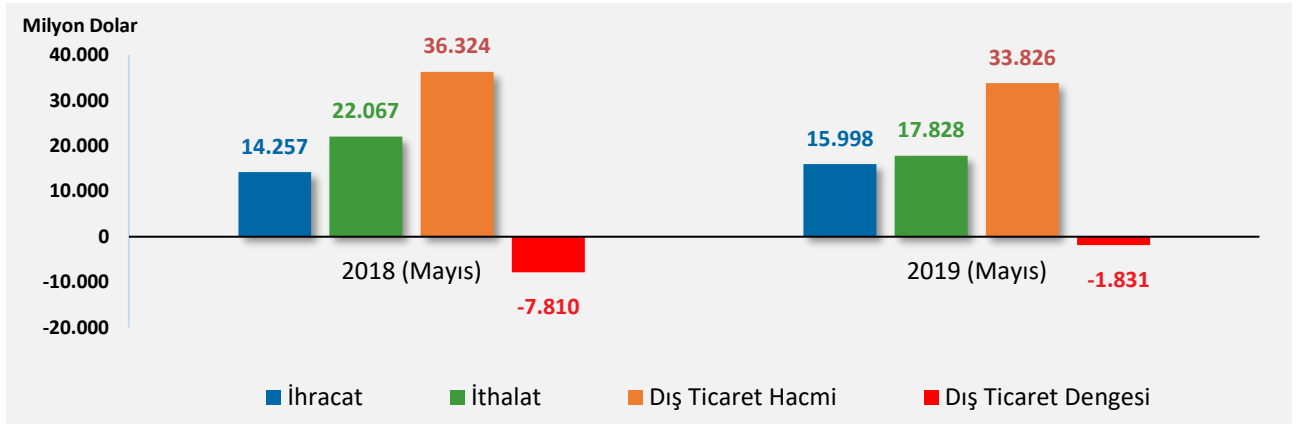

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 10: ÖTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
İhracat	14.257	15.998	12,21	69.239	72.703	5,00
İthalat	22.067	17.828	-19,21	104.518	84.310	-19,33
Dış Ticaret Hacmi	36.324	33.826	-6,88	173.757	157.013	-9,64
Dış Ticaret Dengesi	-7.810	-1.831	-76,56	-35.279	-11.608	-67,10
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	64,6	89,7		66,2	86,2	

Grafik 6: Aylara Göre Dış Ticaret Verileri

ÖTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki yıla göre % 5,81 oranında artış ile 171 milyar 388 milyon dolar, ithalat ise % 18,59 oranında azalış ile 202 milyar 839 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki yıla göre % 8,98 oranında azalarak 374 milyar 227 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 84,49 olmuştur.

I.II.B. ÖTS Kapsamında Geniş Ekonomik Grupların (GEG) Sınıflamasına Göre İhracat ve İthalat

En fazla ihracat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2019 yılı Mayıs ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (7 milyar 795 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (6 milyar 214 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 877 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 11: GEG Sınıflamasına Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Mayıs			Ocak-Mayıs		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.780	1.877	5,43	8.117	8.719	7,42
2	Ham madde (Ara mallar)	6.660	7.795	17,05	32.311	34.470	6,68
3	Tüketim malları	5.765	6.214	7,79	28.551	29.141	2,07
	Diğer	52	111	115,52	260	373	43,32
	Toplam	14.257	15.998	12,21	69.239	72.703	5,00

En fazla ithalat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2019 yılı Mayıs ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (14 milyar 103 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 126 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 556 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 12: GEG Sınıflamasına Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Mayıs			Ocak-Mayıs		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.780	2.126	-23,51	13.429	10.154	-24,39
2	Ham madde (Ara mallar)	16.923	14.103	-16,66	79.527	66.623	-16,23
3	Tüketim malları	2.343	1.556	-33,59	11.297	7.290	-35,47
	Diğer	20	43	108,70	265	243	-8,48
	Toplam	22.067	17.828	-19,21	104.518	84.310	-19,33

I.II.C. ÖTS Kapsamında Fasıllara Göre İhracat ve İthalat

ÖTS’ye göre en fazla ihracat yapılan fasıl “Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları” olmuştur.

2019 yılı Mayıs ayında en çok ihraç edilen “Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları” faslını (2 milyar 336 milyon dolar), “Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler” (1 milyar 611 milyon dolar) ve “Demir ve çelik” (1 milyar 5 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir.

Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ihracat kalemi aşağıdaki tabloda görülmektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 13: Fasil Verilerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması	Mayıs		Ocak-Mayıs	
		2018	2019	2018	2019
1	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları	2.287	2.336	11.616	11.075
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.396	1.611	6.528	7.002
3	Demir ve çelik	898	1.005	4.384	4.686
4	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	729	810	3.730	3.811
5	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	769	806	3.618	3.567
	Diğer	8.177	9.429	39.363	42.561
Toplam		14.257	15.998	69.239	72.703

ÖTS'ye göre en fazla ithalat yapılan fasıl "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler" olmuştur.

2019 yılı Mayıs ayında en çok ithal edilen "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler" faslını (3 milyar 607 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" (1 milyar 888 milyon dolar) ve "Demir ve çelik" (1 milyar 348 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ithalat kalemi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 14: Fasil Verilerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması	Mayıs		Ocak-Mayıs	
		2018	2019	2018	2019
1	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	3.690	3.607	17.145	18.119
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	2.514	1.888	11.890	8.757
3	Demir ve çelik	1.955	1.348	8.718	6.182
4	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	1.658	1.309	7.950	6.127
5	Plastikler ve mamulleri	1.298	1.153	6.174	5.045
	Diğer	10.951	8.524	52.640	40.081
Toplam		22.067	17.828	104.518	84.310

I.II.D. ÖTS Kapsamında Ülkelere Göre İhracat ve İthalat

ÖTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, İtalya ve İngiltere olmuştur.

2019 yılı Mayıs ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 475 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla İtalya (857 milyon dolar) ve İngiltere (853 milyon dolar) izlemektedir.

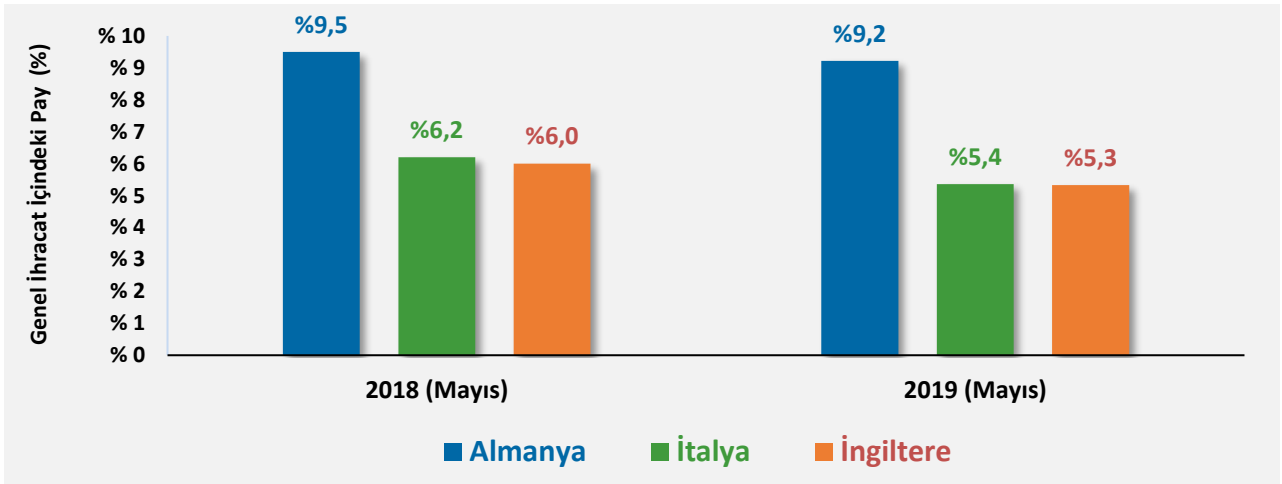

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 15: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Mayıs			Ocak-Mayıs		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Almanya	1.354	1.475	8,91	6.918	6.631	-4,14
2	İtalya	884	857	-3,01	4.230	4.067	-3,84
3	İngiltere	856	853	-0,36	4.332	4.308	-0,55
4	ABD	604	784	29,90	3.213	3.436	6,95
5	Irak	688	784	14,02	3.324	3.604	8,41
	Diğer	9.872	11.245	13,91	47.223	50.657	7,27
	Toplam	14.257	15.998	12,21	69.239	72.703	5,00

Grafik 7: İhracatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (ÖTS)

ÖTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Rusya Federasyonu, Çin ve Almanya olmuştur.

2019 yılı Mayıs ayında en fazla ithalat yapılan ülke Rusya Federasyonu (1 milyar 893 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Çin (1 milyar 623 milyon dolar) ve Almanya (1 milyar 620 milyon dolar) izlemektedir.

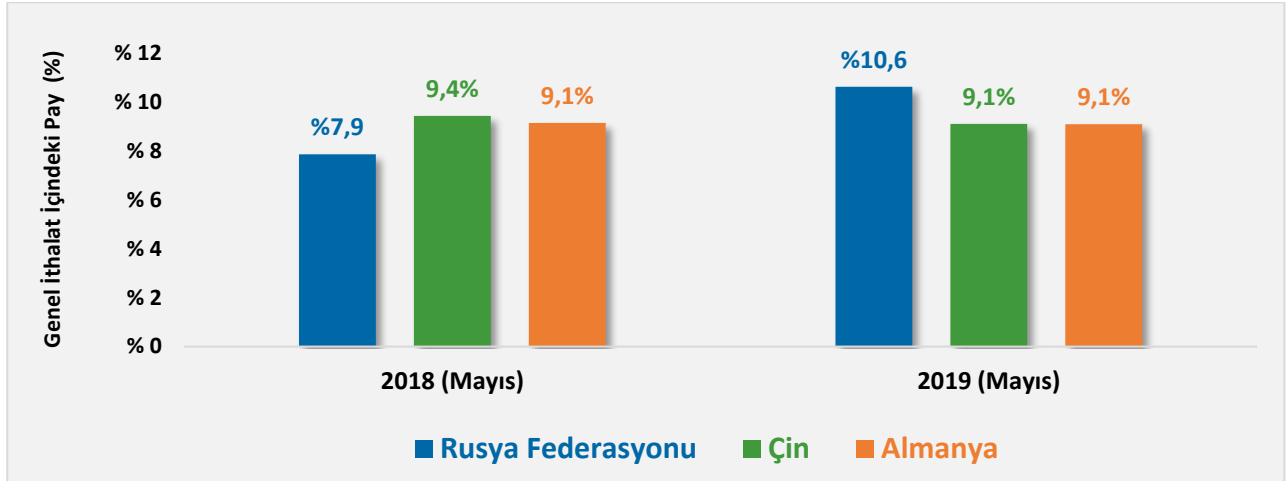

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 16: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Mayıs			Ocak-Mayıs		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Rusya Federasyonu	1.733	1.893	9,19	9.631	9.007	-6,48
2	Çin	2.079	1.623	-21,94	9.899	7.318	-26,07
3	Almanya	2.017	1.620	-19,71	9.388	7.235	-22,93
4	ABD	1.003	1.011	0,85	5.111	4.415	-13,62
5	İtalya	1.071	809	-24,49	4.814	3.448	-28,37
	Diğer	14.163	10.873	-23,23	65.675	52.887	-19,47
	Toplam	22.067	17.828	-19,21	104.518	84.310	-19,33

Grafik 8: İthalatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (ÖTS)

I.II.E. ÖTS Kapsamında Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

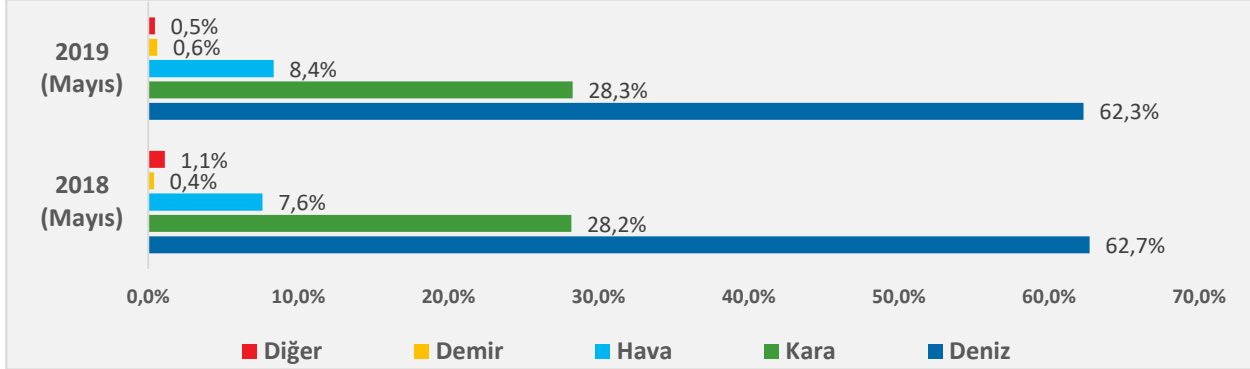
ÖTS'ye göre 2019 yılı Mayıs ayında dış ticarete en çok kullanılan taşıma şekli Deniz Yolu taşımacılığı olmuştur.

2019 yılı Mayıs ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat "Deniz Yolu" (9 milyar 969 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" (4 milyar 523 milyon dolar) ve "Hava Yolu" ulaşımı (1 milyar 337 milyon dolar) izlemektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

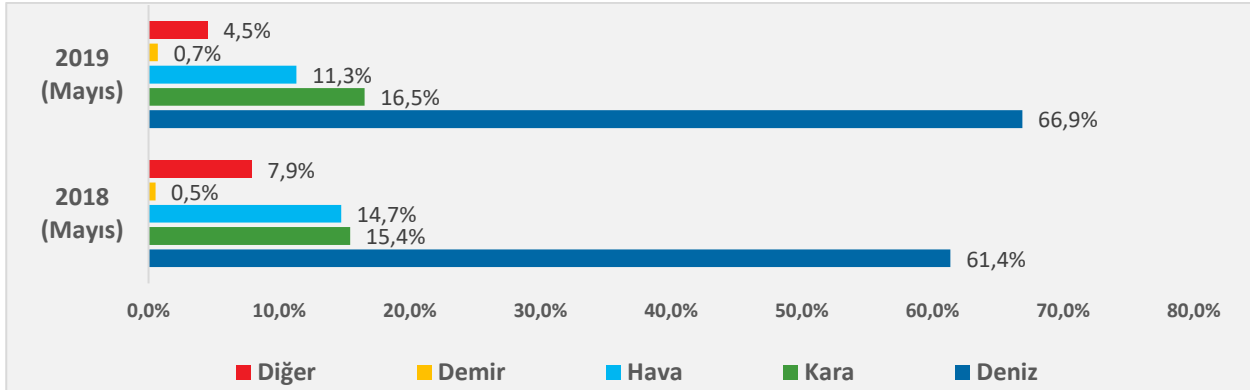
Grafik 9: Taşıma Şekillerine Göre İhracat (%) (ÖTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

ÖTS'ye göre 2019 yılı Mayıs ayında gerçekleştirilen ithalatın taşıma şekillerine bakıldığında ise, en çok ithalat "Deniz Yolu" (11 milyar 925 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" ulaşımı (2 milyar 949 milyon dolar) ve "Hava Yolu" (2 milyar 19 milyon dolar) izlemektedir.

Grafik 10: Taşıma Şekillerine Göre İthalat (%) (ÖTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

I.II.F. ÖTS Kapsamında Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

2019 yılı Mayıs ayında ihracatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ihracat "Mal Mukabili Ödeme" (10 milyar 813 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (2 milyar 3 milyon dolar) ve "Vesaik Mukabili Ödeme" (1 milyar 738 milyon dolar) takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 17: Ödeme Şekillerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Ödeme Şekli	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	9.482	10.813	14,04	46.193	47.999	3,91
Peşin Ödeme	1.482	2.003	35,21	6.721	8.715	29,68
Vesaik Mukabili Ödeme	2.017	1.738	-13,81	9.739	9.026	-7,32
Vadeli Akreditif	269	228	-15,20	924	1.057	14,43
Bedelsiz	178	132	-26,27	821	664	-19,07
Akreditif	806	1.063	31,94	3.613	5.145	42,41
Diğer*	24	21	-11,50	1.229	96	-92,20
TOPLAM	14.257	15.998	12,21	69.239	72.703	5,00

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

2019 yılı Mayıs ayında ithalatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ithalat "Mal Mukabili Ödeme" (8 milyar 569 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (5 milyar 764 milyon dolar) ve "Vadeli Akreditif" (1 milyar 59 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 18: Ödeme Şekillerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Ödeme Şekli	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	10.387	8.569	-17,50	49.655	43.793	-11,81
Peşin Ödeme	7.902	5.764	-27,06	35.337	24.640	-30,27
Vesaik Mukabili Ödeme	795	743	-6,51	3.745	2.945	-21,35
Vadeli Akreditif	1.130	1.059	-6,28	4.907	5.433	10,71
Bedelsiz	547	839	53,29	3.146	4.037	28,33
Akreditif	1.228	658	-46,40	5.033	2.512	-50,08
Diğer*	77	196	153,71	2.695	949	-64,78
TOPLAM	22.067	17.828	-19,21	104.518	84.310	-19,33

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.G. ÖTS Kapsamında TL ile Beyan Edilen İhracat ve İthalat

Tablo 19: TL ile Yapılan Dış Ticaret

Yıl	Beyanname Türü	Kıymet (Milyon TL)	Ülke Sayısı	Firma Sayısı
2018 (Mayıs)	İhracat	3.764	173	6.694
	İthalat	5.119	108	1.061
2019 (Mayıs)	İhracat	5.540	176	7.510
	İthalat	6.021	110	1.106
Değişim (%)	İhracat	47,18	1,73	12,19
	İthalat	17,63	1,85	4,24

2019 yılı Mayıs ayında milli paramızla ihracat işlemlerini gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı 176'ya yükselirken, aynı dönemde milli paramızla ihracat yapan firma sayısı 7.510 olmuştur. Ayrıca, bu dönemde TL ile yapılan ihracat geçen yılın aynı ayına göre % 47,18 artış göstermiştir.

2019 yılı Mayıs ayında milli paramızla ithalat işlemlerini gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı 110'a yükselirken, aynı dönemde milli paramızla ithalat yapan firma sayısı 1.106 olmuştur. Ayrıca, bu dönemde TL ile yapılan ithalat bir önceki yılın aynı ayına göre % 17,63 oranında artmıştır.

II. GÜMRÜK VERGİLERİNE İLİŞKİN VERİLER

2019 yılı Mayıs ayında 14,9 Milyar TL vergi Gümrük İdarelerince tahsil edildi.

Gümrük İdareleri tarafından 2019 yılı Nisan ayında 13 milyar 195 milyon TL, 2019 yılı Mayıs ayında 14 milyar 851 milyon TL vergi tahsil edilmiştir. 2019 yılı Ocak-Nisan döneminde ülkemiz vergi gelirleri toplamı 203 milyar 33 milyon TL olup, Gümrük İdarelerince tahsil edilen vergilerin toplam vergi gelirleri içerisindeki payı % 23,86 olarak gerçekleşmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

III. ŞİRKET VERİLERİ

Tablo 20: Türlerine Göre Aktif Firma Sayıları

Türü	Aktif Firma
Limited Şirket	827.159
Ticari İşletme	724.249
Şube	204.623
Anonim Şirket	132.375
Kooperatif	35.893
Kollektif Şirket	35.737
Komandit Şirket	1.779
Donatma İştiraki	0
Toplam	1.961.815

2019 yılı Nisan ayında toplam aktif firma sayısı 1.954.670 iken, Mayıs ayında 7.145 adet artarak 1.961.815 olmuştur.

IV. HAL KAYIT SİSTEMİ VERİLERİ

Tablo 21: Hal Kayıt Sistemi Verileri

Dönem	Mayıs		
	2018	2019	Değişim (%)
Hal Kayıt Sistemine Kayıtlı Kişi Sayısı	47.975	51.328	6,99
Bildirim Sayısı	15.174.473	14.360.771	-5,36

2019 yılı Mayıs ayında Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısı 51.328, bildirim sayısı ise 14.360.771 'dir. Bu dönemde, bir önceki yılın aynı ayına göre Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısında %6,99'luk artış, bildirim sayısında ise % 5,36'luk bir azalış olmuştur.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI
2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

V. ESNAF, SANATKÂRLAR VE KOOPERATİFÇİLİK VERİLERİ

Tablo 22: Esnaf ve Sanatkâr Sayıları

Esnaf ve Sanatkarlar	Sayı
Kadın	291.702
Erkek	1.480.559
Toplam	1.772.261
Esnaf ve Sanatkâr İşyeri Sayısı	1.906.999

2019 yılı Mayıs ayında esnaf ve sanatkâr sayısı 1.772.261 iken, toplam işyeri sayısı ise 1.906.999 olmuştur.

Tablo 23: Kooperatif ve Ortak Sayıları

Dönem	Mayıs		
	2018	2019	Değişim (%)
Kooperatif Sayısı	11.899	12.240	2,87
Ortak Sayısı	1.563.358	1.567.634	0,27

2019 yılı Mayıs ayında Türkiye genelinde kooperatif sayısı, bir önceki yılın aynı dönemine göre %2,87 artarak 12.240'a ulaşmıştır. Aynı dönemde kooperatiflerin ortak sayısı ise 1.567.634 olmuştur.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI MAYIS AYI VERİ BÜLTENİ

YASAL UYARI

Bültende yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup, sadece bilgi amaçlıdır. Bültende yer alan bilgiler, kaynak gösterilmek suretiyle yayımlanabilir; ancak bu bilgiler ticari amaçlarla kullanılamaz. Bültendeki bilgilerin telif ve diğer her türlü hakkı Ticaret Bakanlığı'na aittir.

Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda hiçbir taahhüt ve sorumluluk kabul etmez. Bültendeki bilgilerin yanlış veya eksik kullanımı veya yorumlanması sonucunda Ticaret Bakanlığı'na hiçbir kusur veya sorumluluk yüklenemez. Tabloda yer alan rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bütün bilgileri ve tasarımı önceden bildirimde bulunmaksızın değiştirebilir veya Bültenden kaldırabilir.